

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۸/۱

شماره چاپ ۲۵۰

شماره ثبت ۱۵۸

یک شوری

طرح اصلاح موادی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴)
قانون اساسی و واگذاری بخشی از تصدیهای دولت به شهرداری‌ها

کمیسیونهای ارجاعی

ویژه حمایت از تولید و نظارت بر اجرای سیاست‌های
کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

اصلی:

اجتماعی - اقتصادی - انرژی - برنامه و بودجه و
محاسبات - شوراها و امور داخلی کشور - صنایع و
معادن - عمران - فرهنگی - کشاورزی، آب و منابع
طبیعی

فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

شهرداری‌ها به‌عنوان یک نهاد عمومی غیردولتی به‌عنوان حکومت محلی نیز قلمداد می‌شوند. ضرورت واگذاری تصدیهای دولت از جمله ارائه خدمات توزیعی آب و فاضلاب، برق و گاز به بخشهای غیردولتی همراه با ضرورت اجرای مدیریت واحد شهری و عمل به احکام برنامه‌های سوم، چهارم و پنجم توسعه و کمک به تحقق یکپارچگی انجام فعالیت در شهرها به‌منظور کاهش هزینه‌های خدمت‌رسانی، راحتی و آسایش مردم و ایجاد زمینه‌های جدید درآمدی برای شهرداری‌ها ایجاب می‌کند تا تصدیهای ذکرشده از دولت جدا شده و به شهرداری‌های واگذار شود.

محدودیت سقف چهل درصدی مالکیت نهادهای عمومی غیردولتی از سهم هر کالا و خدمت در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و عدم وجود متقاضی در بخش غیردولتی برای تملک شرکتهای خدماتی ذکرشده و جمع‌بندی همه دست‌اندرکاران امور شهرداری‌ها و مجموعه معاونت توسعه نیروی انسانی رئیس‌جمهور مبنی بر واگذاری این شرکتهای شهرداری‌ها، ما را بر آن داشت تا این طرح را ارائه دهیم. ضرورت اصلاحات قانونی در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی باعث شده تا این واگذاری به‌عنوان بخشی از قانون فوق‌الذکر تعریف شود.

قادری - باقری - دوگانی آغچغلو - کولیوند - ذوالانوار - آشوری تازیانی - آرامی - جبباری - جلیلی - سفایی - نادران - قاضی زاده هاشمی - نجابت - زاکانی - محبی - منظری توکلی - کوچکی نژاد ارم‌ساداتی - نبی‌اله احمدی - حسینیان - هاشمی نخل ابراهیمی - قاضی پور - بائوچ لاهوتی - محمدزاده - شفیعی - حیدرپور شهرضایی - مقیمی - نجف‌نژاد - بزرگواری -

رضایی کوچی - فریدونی - ثروتی - علیپورخنکسرداری - دارایی -
احمدی لاشکی - بنی هاشمی چهارم - شوشتی - ابوترابی فرد - میرکاسظمی -
سیدموسی موسوی - تاج گردون - حسینی صدر - فولادگر - شجاعی کیاسری -
سبحانی نیا - جهانگیرزاده

طرح اصلاح موادی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و واگذاری بخشی از تصدیهای دولت به شهرداری‌ها

ماده ۱- یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به ماده (۶) این قانون به شرح ذیل اضافه می‌شود:

تبصره ۳- انتقال سهام دولت در شرکتهای خدماتی آب، برق و گاز به شهرداری‌ها از شمول محدودیت تملک تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار کالاها و خدمات ارائه شده توسط این شرکتهای مستثنی بوده و اجازه مالکیت صددرصد (۱۰۰٪) این شرکتهای را دارند.

ماده ۲- مواد زیر به عنوان مواد مکرر (۶-۱) تا (۶-۱۳) به این قانون اضافه می‌شود:

ماده مکرر ۶-۱- تمام یا بخشی از فعالیت‌ها یا واحدهای عملیاتی مشروحه در ماده (مکرر ۶-۱۰) این قانون از دستگاههای اجرائی مربوط متنوع و در دو مرحله کوتاه مدت و بلندمدت در محدوده و حریم شهرها به شهرداری‌ها واگذار می‌شود. نظارت‌های فنی و تخصصی در انجام فعالیت‌هایی که به شهرداری‌ها واگذار می‌شود توسط دستگاههای اجرائی مربوطه اعمال می‌گردد و اجرای ضوابط و معیارهای تدوین شده در انجام فعالیت‌های واگذار شده برای شهرداری‌ها لازم الاجراء است.

ماده مکرر ۶-۲- به منظور برآورد و تعیین امکانات، تجهیزات، اعتبارات، پیشنهاد تغییرات و اصلاحات لازم در قوانین، تصویب نامه‌ها، آیین نامه‌ها، تنظیم برنامه زمانبندی اجرای قانون، حداکثر تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ و سایر اقدامات مورد نیاز در جهت واگذاری فعالیت‌های فوق‌الذکر به شهرداری، کمیسیونی متشکل از نمایندگان معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، وزارت کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای عالی استان‌ها و مجمع مشورتی شهرداران مراکز استان‌ها و دستگاه دولتی ذی‌ربط تشکیل می‌شود. دبیرخانه کمیسیون مذکور در وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) مستقر خواهد بود. این کمیسیون برای واگذاری فعالیت‌های مربوط به هر یک از دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط کمیته‌های تخصصی متشکل از نمایندگان وزارت کشور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه‌انسانی رئیس جمهور، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای عالی استان‌ها و مجمع مشورتی شهرداران کلانشهرها و دستگاه مربوط تشکیل می‌دهد تا برای نحوه انتقال اموال، ماشین‌آلات، تجهیزات فنی و اراضی، ابنیه، نیروی انسانی و منابع مالی تصمیم‌گیری نمایند.

تبصره- برای هماهنگی و نظارت بر اجرای این بند در استان‌ها «کمیسیون واگذاری تصدیهای دولت در امور شهری به شهرداری‌ها» با مسؤولیت استاندار و عضویت نماینده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان، رئیس شورای اسلامی استان، شهردار مرکز استان و نماینده دستگاه اجرائی ذی‌ربط تشکیل می‌شود.

ماده مکرر ۶-۳- کلیه اموال، امکانات، دارایی‌ها، نیروی انسانی واحدهای عملیاتی و مرتبط با فعالیت‌های واگذار شده به شهرداری‌ها بدون مطالبه هیچ‌گونه وجهی از دستگاه اجرایی به شهرداری‌ها واگذار و در عوض مطالبات شهرداری از دستگاه‌های اجرایی و یا دولت بابت عوارض ساختمانی و یا سایر عوارض مربوط به این فعالیت‌ها و دستگاه‌های اجرایی منتفی می‌گردد. کلیه بدهی‌های قبلی واحدهای عملیاتی واگذار شده به اشخاص حقیقی و حقوقی در بودجه‌های سنواتی سالهای بعد پیش‌بینی و توسط دولت تسویه و پرداخت می‌شود.

ماده مکرر ۶-۴- در اجرای ماده (۹۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، با پیشنهاد کمیسیون ذکر شده در ماده (مکرر ۶-۲) و تصویب هیأت دولت در سال اول از بودجه سنواتی دستگاهها کسر و در اختیار شهرداری‌ها قرار می‌گیرد. اعتبارات مورد اشاره در سالهای بعد به پیشنهاد وزارت کشور توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در لوائح بودجه پیش‌بینی می‌شود.

تبصره- اعتبارات آن قسمت از فعالیت‌هایی که به‌صورت رایگان یا با پرداخت یارانه انجام می‌شده است و یا با اعلام دولت انجام می‌شود، کماکان توسط دولت تأمین می‌گردد.

ماده مکرر ۶-۵- واگذاری فعالیت‌های فوق‌الذکر به شکل تدریجی صورت پذیرفته و دارای مراحل ذیل می‌باشد:

الف- احصاء و واگذاری آن‌دسته از فعالیت‌های پایین‌دستی شهرداری که قابل واگذاری به بخش خصوصی و بخش تعاونی می‌باشند.

ب- درجه‌بندی شهرداری‌ها به سه درجه با توجه به توانایی‌ها، قابلیت‌ها و موقعیت جغرافیایی توسط کمیسیون ماده (مکرر ۶-۲) این قانون

پ- واگذاری فعالیت‌های دستگاه‌های دولتی به شهرداری‌ها در کوتاه‌مدت، حداقل در ده شهرداری منتخب در طی شش‌ماه اجراء می‌گردد. عنوان فعالیت و برنامه زمانبندی واگذاری این فعالیت‌ها به تصویب کمیسیون ماده (مکرر ۶-۲) این قانون می‌رسد.

ت- پس از مدت مذکور و طی برنامه زمانبندی که توسط کمیسیون ماده (مکرر ۶-۲) و کمیسیون‌های استانی این مصوبه تهیه می‌شود، اجرای مصوبه به سایر شهرداری‌ها تسری می‌یابد.

ث- نظارت مستمر بر اجرای طرح و احصای مشکلات و نارسایی‌های ناشی از اجرای طرح و ارائه راه‌حلهای مربوطه جهت رفع موانع توسط وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور با همکاری شورای عالی استان‌ها و مجمع مشورتی شهرداران شهرهای مراکز استان‌ها) انجام می‌شود. ماده مکرر ۶-۶- دستگاه‌های اجرائی که بخشی از مأموریت‌های آنان به شهرداری‌ها واگذار شده مکلفند تشکیلات خود را بازنگاری و پیشنهاد تشکیلات جدید را برای تأیید به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور ظرف شش‌ماه ارسال نمایند.

ماده مکرر ۶-۷- فعالیت‌های واگذار شده به شهرداری‌ها با استفاده از روش‌های تعیین شده در ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ یا با عقد قرارداد با بخش غیردولتی براساس ضوابط و استانداردهای دستگاه اجرائی مربوط انجام خواهد شد.

ماده مکرر ۶-۸- کلیه دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (مکرر ۶-۱۰) موظف به همکاری با وزارت کشور بوده تا در حداقل زمان ممکن زمینه واگذاری فعالیت‌های اشاره شده به شهرداری‌ها فراهم می‌گردد.

ماده مکرر ۶-۹- تغییرات و اصلاحات لازم در تشکیلات داخلی شهرداری‌ها به منظور ایجاد توانمندی‌های لازم برای انجام وظایف فوق با پیشنهاد وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و با هماهنگی شورای عالی استان‌ها و مجمع مشورتی شهرداران مراکز استان‌ها) به تأیید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور می‌رسد.

ماده مکرر ۶-۱۰- فعالیت‌ها یا واحدهای عملیاتی دستگاههای اجرایی قابل واگذاری به شهرداری‌ها به شرح زیر است:

الف- فعالیت‌های قابل واگذاری در کوتاه مدت

۱- تهیه طرحهای جامع و تفصیلی شهرها از فعالیت‌های وزارت راه و شهرسازی

۲- ایجاد و اداره امور و نظارت بر کتابخانه‌های عمومی و موزه‌های محلی از فعالیت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۳- ساخت و تجهیز و نگهداری و اداره نمایشگاهها از فعالیت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت

۴- ایجاد و نگهداری پارکهای جنگلی در حریم شهرها از فعالیت‌های سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور

ب- فعالیت‌های قابل واگذاری در بلندمدت

۱- مدیریت توزیع آب آشامیدنی و دفع و تصفیه فاضلاب‌های شهری و ایجاد تأسیسات مربوط در شهرها از فعالیت شرکت‌های آب و فاضلاب کشور

۲- مدیریت توزیع برق مصرفی و ایجاد تأسیسات توزیع مربوط در شهرها از فعالیت‌های شرکت‌های برق منطقه‌ای

۳- مدیریت توزیع گاز و ایجاد تأسیسات توزیع مربوط در شهرها از فعالیت‌های شرکت‌های توزیع گاز استانی

تبصره- وظایف مذکور در این ماده وظایفی هستند که براساس توان شهرداری‌ها و تأثیرگذاری در بهبود مدیریت شهری در اولویت اول واگذاری به شهرداری‌ها قرار گرفته‌اند. پس از اجرای مفاد مصوبه کمیسیون موضوع ماده (مکرر ۶-۲) سایر تصدیهای دستگاههای اجرایی در رابطه با مدیریت شهری را بررسی و برای طرح در شورای عالی اداری به معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور پیشنهاد می‌نماید.

ماده مکرر ۶-۱۱- وزیر کشور و سایر وزاری مرتبط براساس زمانبندی تعیین شده توسط کمیسیون ماده (مکرر ۶-۲) مسؤل اجرای این قانون هستند. ماده مکرر ۶-۱۲- کمیسیون ماده (مکرر ۶-۲) موظف است گزارش چگونگی واگذاری فعالیت‌ها به شهرداری‌ها را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های تولید ملی و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، شوراها و امور داخلی و عمران مجلس شورای اسلامی و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور جهت طرح در شورای عالی اداری ارائه نماید.

ماده مکرر ۶-۱۳- معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور بر حسن اجرای این قانون نظارت داشته و موظف است گزارش اقدامات انجام شده را در مقاطع سه ماهه به شورای عالی اداری و کمیسیون‌های ذکر شده در ماده (مکرر ۶-۱۲) مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. ب

سوابق

۱- قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷) ماده ۱۳۶ - به دولت اجازه داده می‌شود با توجه به تواناییهای شهرداریها، آن گروه از تصدیهای مربوط به دستگاههای اجرایی در رابطه با مدیریت شهری را که ضروری تشخیص می‌دهد، براساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور همراه با منابع تأمین اعتبار ذی‌ربط به شهرداریها واگذار کند.

۲- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۳/۶/۱۱)

ماده ۱۳۷ -

الف - دولت مکلف است تشکیلات کلان دستگاههای اجرایی و وزارتخانه‌ها را متناسب با سیاستها و احکام این برنامه و تجربه سایر کشورها، جهت برطرف کردن اثربخشی ناقص، تعارضهای دستگاهی و غیرکارآمدی و عدم جامعیت، عدم کفایت، تمرکز امور، موازی‌کاریها و همچنین بهره‌گیری همه‌جانبه از فناوریهای نوین و روشهای کارآمد، بسا هدف نوسازی، متناسب سازی، ادغام و تجدید ساختار به صورت یک منظومه منسجم، کارآمد، فراگیر و باکفایت، اثربخش و غیرمتمرکز طراحی نماید و لایحه ذی‌ربط را شش ماه پس از تصویب این قانون به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند، به طوری که امکان اجرای آن از ابتدای سال دوم برنامه چهارم میسر باشد.

ب - آن دسته از تصدیهای قابل واگذاری دستگاههای دولتی در امور توسعه و عمران شهر و روستا، باتصویب هیأت وزیران همراه با منابع مالی ذی‌ربط به شهرداریها و دهیارها واگذار

۳- قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵)

ماده ۶ - مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن و شرکتهای تابعه و وابسته آنها حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم مجموعاً حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار هر کالا و یا خدمت را دارند.

تبصره ۱- تأدیه بدهی‌های دولت به این مؤسسات، نهادها و شرکتهای از طریق واگذاری سهام موضوع این قانون تنها با رعایت سقف‌های مقرر در این قانون مجاز است.

تبصره ۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است بر حسن اجرای این ماده و تبصره آن نظارت کند و در صورت مشاهده موارد مغایر، آن را به شورای عالی اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) جهت اتخاذ تصمیم اعلام نماید.

۴- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷)

ماده ۹۰ -

الف - به دولت اجازه داده می‌شود براساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعتبارات مصوب دستگاههای اجرایی را متناسب با واگذاری فعالیت مدیریت شهری به شهرداریها، از اعتبارات دستگاه اجرایی مربوط کسر و در اختیار شهرداری ذی‌ربط قرار دهد.

ب - با رعایت احکام برنامه‌های توسعه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است با تصویب هیأت دولت، متناسب با واگذاری هر یک از فعالیتهای دستگاههای اجرایی به شوراهای اسلامی روستاها و دهیارها، اعتبارات دستگاه اجرایی مربوط را کسر و در اختیار شورای اسلامی روستا یا دهیارهای ذی‌ربط قرار دهد.

تبصره - رعایت مفاد اصل پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در مورد اعتبارات مذکور در این ماده الزامی است.

۵- قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸)

ماده ۱۳ - امور تصدیهای اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست و نهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه های ذیل انجام می گردد:

۱- اعمال حمایتهای لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

۲- خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی.

۳- مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی .

۴- واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

۵- ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاههای اجرائی.

تبصره ۱- اگر انجام امور موضوع این ماده به یکی از طرق چهارگانه فوق الذکر (الغایت ۴) مقدور نباشد ایجاد و اداره واحدهای دولتی وظیفه دولت است.

تبصره ۲- تأیید صلاحیت علمی و اخلاقی کلیه افراد موضوع این قانون که به موجب این ماده در بخشهای آموزشی، بهداشتی و فرهنگی اشتغال خواهند داشت مطابق ضوابط فصل ششم این قانون و تأیید استانداردهای مربوط و کیفیت و قیمت خدمات نیز مطابق قوانین و مقررات مربوط است.

۶- قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی

ماده واحده - واحدهای سازمانی مشروحه زیر و مؤسسات وابسته به آنها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع تبصره ماده ۵ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ می باشند:

۱ - شهرداریها و شرکتهای تابعه آنان مادام که بیش از ۵۰ درصد سهام و سرمایه آنان متعلق به شهرداریها باشد.

۲ - بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی.

...

